

„ŽIVÉ SLOVO“
HOMILETICKÁ KNIHOVNA

SVAZEK XIX.

ZACHRAŇTE
NÁROD VÝCHOVOU
KŘEŠŤANSKOU!

NAPSAL

P. ALBÍN

RODIČŮM A PŘÁTELŮM KŘEŠŤANSKÉ VÝCHOVY KE
SVATOVÁCLAVSKÉMU MILENIU.

1 9 2 9

VYCHÁZÍ NEJMÉNĚ ČTYŘIKRÁT DO ROKA.
NÁKLADEM ČESKOSLOVANSKÉ AKCIOVÉ TISKÁRNY
V PRAZE. TISKEM FILIÁLKY V ČES. BUDĚJOVICÍCH.

„ŽIVÉ SLOVO“

HOMILETICKÁ KNIHOVNA

Vychází nejméně čtyřikrát do roka.

- I. svazek: Dr. Jan Konečný: **Duchovní zájmy dneška**. Šestero konferenčních řečí. Kč 7.—.
- II. svazek: Antonín Melka: **Den tento bude vám dnem památným**. Šest promluv na památné dny národní. Kč 4.—.
- III. svazek: P. Jiří Freund, C. Ss. R.: **Úcta Mariánská**. Podle II. vyd. přeložil Václav Knetl. Stran 130. Kč 14.—.
- IV. svazek: Václav Knetl: **Děti rodičům**. Kázání o povinnostech dětí k rodičům. Stran 120. Kč 12.—.
- V. svazek: Arnošt Oliva: **Srdce Ježíšovo zdrojem útěchy**. Podle Herz Jesu-Predigten J. H. Schütze zpracoval Arnošt Oliva. Stran 68. Kč 9.—.
- VI. svazek: Ant. Melka: **Sanctissimum**. Eucharistické promluvy. Stran 132. Kč 14.—.
- VII. svazek: Jan Strnad: **Řeči podle Písma sv. Starého zákona**. Řada první. Stran 90. Kč 10.50.
- VIII. svazek: Arnošt Oliva: **Promluvy k prvnímu svatému přijímání**. Stran 67. Kč 10.—.
- IX. svazek: Ant. Kaška: **Růže tajemná**. Promluvy k májové pobožnosti. Stran 96. Kč 12.50.
- X. svazek: Erich Przywara S. J.: **Církevní rok**. Křesťanská jednotka. Přeložil Jan Strnad. Stran 36. Kč 5.—.
- XI. svazek: P. J. Josef Rybák S. J.: **Eucharistická kázání**. Stran 20. Kč 3.—.
- XII. svazek: St. Gabriel: **O čistotě**. Cyklus promluv k mládeži. Stran 28. Kč 4.—.
- XIII. svazek: Arnošt Oliva: **Kristus a dítě**. Stran 28. Kč 4.50.
- XIV. svazek: P. Jan Cyril Zakopal C. Ss. R.: **Zdrávas, Hvězdo mořská!** Život lidský — plavba na moři. (Cyklus májových kázání.) Stran 132. Kč 15.—.
- XV. svazek: Jan Strnad: **Řeči podle Písma sv. Starého zákona**. Řada druhá. Stran 100. Kč 10.—.
- XVI. svazek: Prof. Jan Al. Veselý: **Sedm časových řečí**. Stran 36. Kč 4.50.
- XVII. svazek: Dr. Jan Konečný: **Ve škole kříže**. Promluvy postní. Stran 36. Kč 5.—.
- XVIII. svazek: R. Hansen: **Příprava farnosti na sv. misie**. Dle II. vydání přeložil V. Knetl. (Autorisovaný překlad.) Stran 32. Kč 5.—.

V y d á v á

**Nakladatelství Československé akc.
tiskárny v Praze II., Panská ul. č. 1.**

ZACHRAŇTE NÁROD VÝCHOVOU KŘEŠŤANSKOU!

NAPSAL

P. ALBÍK

RODIČŮM A PŘÁTELŮM KŘEŠŤANSKÉ VÝCHOVY KE SVATOVÁCLAVSKÉMU
MILENIU.

1929.

NÁKLADEM ČESKOSLOVANSKÉ AKCIOVÉ TISKÁRNY V PRAZE II., SPÁLENÁ 15.

Zachraňte národ výchovou křesťanskou!

»Nechte maličkých přijíti ke mně, a nebraňte jim!«

Mám k vám dnes mluvit na thema, jehož obsahem zabývalo se lidstvo všech věků a národů, a jehož problém zajímal miliony nejprostších lidí a nejučenějších mužů, kteří výsledky svého bádání ukládali do vědeckých knih vychovatelských, v kodexy zákonů, na forum parlamentů i kazatelny chrámů. Mám k vám mluvit o dobré či špatné výchově dítek, jež jsou přítomným i budoucím štěstím rodin, základem zdravé budoucnosti obcí a států. Neboť jaká mládež, takový bude i národ, a mládež bude taková, jak bude vychována těmi, jimž k pěstění je svěřena. Jste to na prvním místě vy, rodičové, otec a matka, a jest to škola, učitel, kněz, vychovatel.

Proto není divu, že směr výchovy dítek byl určován a kodifikován v zákonech Božských i lidských, počínaje oním velkým paragrafem Desatera, jež Bůh sám veškerému lidstvu vyryl v tvrdé desky kamene, kde v zákonu čtvrtém stojí psáno: Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi — až po ty proslulé zákony školské posledního desíletí, od těch tvrdých Spartanských zákonů Lykurgových, jimiž každé dítě bylo podrobeno neúprosné dresuře duše i těla, až po ten sladký výrok největšího vychovatele a hlasatele Lásky Ježíše Krista: Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť jejich je království nebeské.

Za doby, kdy Řecko chýlilo se již k pádu, sešlo se v Athénách několik nejvážnějších mužů na poradu, jak uchrániti vlast krajní záhuby. Každý navrhoval jiný lék. Jen jeden z nich mlčel, stařec sivovlasý, jenž byl pamětníkem lepších dob. Když ho vybídli, aby pověděl svůj úsudek, vzal nahnilé jablko a hodil je na zem, až se rozplesklo. »Co to znamená?« tázali se gerontové. »Podívejte se,« řekl stařec, »to jablko má ještě zdravá jádra. Zasaďte a pěstujte je pečlivě, a vyroste v mohutný strom plný plodů. Podobně je s vlastí. Jádro, z něhož jí může vzrůst lepší budoucnost, toť naše mládež, naše děti. Vychovejme si mládež zdravou nejen fyzicky, ale i duchovně a mravně, a vlast naše ozdraví.« — Tak napsal Dr. Josef Bielczewski v úvodu své knihy: »O mládí, vzlétej k výšinám!«

V pohanském městě Římě žila vznešená paní, jménem Kornelie. Ušlechtilou ženu tu navštívily jednou dvě bohaté Římanky, které se jí vychloubaly svými šperky a skvosty a na konec otázaly se své hostitelky, kde že ona má své poklady a šperky. Neváhala dlouho, vyšla ven a zavolala své dva synky, pozdější slavné Římské Gracchy, ukázala na ně skromně a řekla: »Zde jsou mé poklady, zde je mé bohatství.« A tato odpověď slavné římské matky došla takové obliby u celého národa, že ještě

za života jejího postavili jí Římané pomník s prostým nápisem: »Kornelii, matce Gracchův.«

Nedávno o prázdninách odcházel jsem z chrámu Páně na vesnici, kde jsem byl kaplanem před dvaceti lety. Na hřbitově stály hloučky lidí, s nimiž jsem se zdravil jako dávný jejich kněz. Zašel jsem si mezi hroby a stanul jsem tiše opodál jednoho, u něhož stála v zamyšlení prostě oděná mladá žena. Hlásila se ke mně, neboť poznala ve mně svého někdejšího učitele náboženství. Viděl jsem slzu v jejím oku, stála u hrobu svých rodičů. A když jsem ji oslovil jménem a zeptal se jí, jak se má a co dělá, řekla mi: »Sloužím v Praze. Jsem spokojena a mám se dobře, každý rok navštívím o pouti hrob svých rodičů, a držím se toho, co mi maminka kladla na srdce, když umírala: Buď poctivá a nespouštěj se nikdy Pána Boha...« A já jsem si v té chvíli pomyslíl: Jak velké to dítě a jak velké jsou ty české prosté matky. A já se domnívám, že jako vznešené Římance Kornelii za živa byl postaven pomník: Kornelii, matce Gracchův, i té prosté české matce poctivé služky, všem těm tisícům českých ustaraných otců a sedřených žen, roztroušených po hřbitovech naší vlasti, které vychovaly národu svému nejen vůdce a buditele, boháče a silné jedince, ale třeba posledního poctivého dělníka a služku, by patřil monument s nápisem: »Dobré matce, která vychovala národu dobrého člověka...«

A vám, katoličtí rodičové, patří první vroucí slova mé dnešní přednášky, která k vám pronásím s bázní a rozechvěním, když slyším, na vlastní oči vidím a denně čtu, že naše česká mládež, mládež mého národa jest dnes na nakloněné ploše, jež znamená zkázu její tělesnou i duchovní. Nosil bych dříví do lesa, kdybych vám citovati měl z denních novin, jež skoro s bázní běháme do rukou, a v nichž sami čítáte o mravní spoušti mládeže, jež řítí se do propasti zkáz mravní i tělesné. (Příklady časové.)

K vám, katoličtí rodičové, volám rozechvěn zvláště dnes: chraňte dítek svých a vychovávejte je tak, abyste mohli jednou klidně usínat, až schvítí se k večeru váš den poslední, a klidně jít na soud Boží k velkému zodpovídání se za dítky své, jež vám Bůh svěřil, a vidět, že vaší památce žehná někdo, kdo jest krví z vaší krve a tělo z vašeho těla, a že vás má rád už dávno setlelé, jak jsem to četl o lásce k mrtvé mateři na jednom pomníku, postaveném vděčným synem mamince, kde stálo:

Matičko moje, mám vás rád
více než celý Boží svět,
kdybych měl žít tisíc let,
nemohl Vás bych zapomnět.
Byl bych co žebrák ubohý,
matičko moje — nebýt Vás.
Duši by sžehal trudu mráz,
na rtech by úsměv smutně has'.
A když by duši trnovím
hořký mi smutek rozbodal,
neměl bych, neměl — jaký žal,
kde bych se z duše vyplakal.«

A ptáte se mne, jak že máte své děti vychovávat, aby byly šťastné a dobré? Přiznám se, že když mi bylo uloženo mluvit vám dnes o hlavních zásadách výchovy dítek, že jsem šel do své knihovny, vyňal jsem pedagogiku Tippmanovu i Horovu, spisy Förstrov, didaktiku Komenského, přednášky Havla Huga. A když jsem mnoho přečetl, zavřel jsem ty knihy a vrátil se do svého dětství. Otevřel jsem ve vzpomínkách knihu srdce své matky, pohleděl na knihu kříže, na němž lpěl nejlepší Syn a nejlepší Vychovatel, Ježíš Kristus, zavzpomínal na ty tisíce dětí, jež jsem za svého dlouhého působení ku Kristu vedl, a řekl jsem si: povíš to tomu českému lidu prostě.

Co znamená vychovávat? Zmíněný Havel Hugo praví: Vychovávat znamená pěstovat, cvičit a rozvíjet všechny schopnosti a vlohy člověka, aby se plně vyvinuly, a zabránovat všemu, čím by člověk vzal škodu fyzickou a především mravní. A tak aby byl vyzbrojen pro život pozemský, šťastný sobě a okolí, jež znamená rodinu, obec, národ, církev. A hlavně aby byl připraven po dokonané pouti časné pro věčnost, na niž se zapomíná tak často, a jež by měla stát v popředí každého lidského konání. Neboť co prospěje člověku, byť celý svět získal, ale na duši své zkázu utrpěl!

Rozumí se tedy samo sebou, že k výchově náleží i péče o tělo. Jest povinností rodičů starati se i o časný blahobyt dítěte. Jak ale rodiče neb představení náležitou stravou, šatem a čistotou svojí prací o tělesný vývoj svých dětí starati se mají, to chci dnes celkově pominouti.

Každému otci a matce na tom záleží, aby dítky měly zdravé, leda snad ne matce krkavčí. Matka živí dítě svou krví, a jest tisíce matek v dějinách, jež za dítě daly život svůj, otec jde a dře do úpadu na hroudě, v dolech, továrnách, kanceláři, aby mu opatřil bělejší skývu chleba než jí sám, jak to krásně povídá česká básnička Kalusova, kterou jsme se my staří učívali ve školních čítankách. Otcí, který s matkou tloukl štěrku na hromádce kamení u silnice, a v poledne k obědu vybalili si ze šátku studené brambory, a pochoutku — krajíček bílého chleba schovávají svému dítěti:

Tu se děvčátko k nim přikolíbá.
Školačka jich tvrdé ruce líbá.
Matka krajíc chleba vyndá pro ni.
Jak je dobrý, maminko — jak voní . . .
»Ba že voní« — rodičové děli
a oběma koutky úst se chvěli.
Sklonili se ku hromádce skalí,
v potu tváře chleba dobývali.

Ano, rodiče jsou schopni každého sebezapření pro děti. Dítě to musí vědět, ne-li hned, tedy později, a vyvine se v něm jedna z nejkrásnějších, a dnes tak řídkých ctností, vděčnost. Vděčnost k rodičům, vděčnost k dobrodincům, ke každému. A chudé služce budou v očích slzy stát nad hrobem rodičů . . .

Řekl jsem slovo o matce krkavčí. Denně čtete o matkách, které utratily dítě svého hříchu, často o rodičích, kterým je na prvním místě vlastní vyražení a péče o vlastní dítě až naposled; ale to nespadá do úvahy dnešní. . . . Ano, pěstujte vděčnost záhy v dětském srdéčku a potlačujte v něm veškeru pýchu a nadutost, jež se někdy tak záhy jeví u dětí v tom, že jim není nic novým, všechno už měly a viděly, a to, co jiným dítkám by bylo radostnou novinkou, nad tím se pohrdavě ušklibnou. A když nedostanou, co chtějí, vzdorují tak dlouho, až si na rodičích vynutí vše, takže pánem v takovém domě — a je takových domácností mnoho — není otec, ale zhýčkané a blaseované dítě. Učte tedy, drazí rodičové, dítky své záhy skromnosti a šetrnosti, a s touto ctností spojte i jako vzájemný doplněk i ctnost štědrosti a činorodou lásku k chudým. Kdybych měl vyčerpati všechny ctnosti, jež máte svým dětem od kolébky vpravovat, od prvního dne, kdy učíte je ručky k Bohu spínat a dlaň neumělou k prvnímu znamení kříže k čelu pozvedat, trvalo by dnešní mé kázání celé hodiny. Musil bych poukázati na př. na úctu k stáří, jež u dětí mizí, na ctnost mravní neporušenosti v ohledu čistoty, jíž dnes vinou okolí, nemravné módy, divadel, biografů, nestoudných obrazů a knih naše děti nesmírně trpí tak bolestnou a strašnou úhonou, že nemohu zatajiti skutečnost, že se plní nemocnice a žaláře mravně a fysicky zkaženými takřka dětmi. Předčasně nezřízeným životem leží na lůžkách lazarů v době, kdy by jejich tváře měly kvéstí mládím a růžemi. Byl jsem delší dobu zaměstnán v nemocnici jako kněz. Přicházel jsem na oddělení, jemuž se říkalo poslední štace. Myslíte, že tam leželi jen starci a stařeny? I mládež — ne vždycky ovšem, ale často vlastní vinou. Průsvitné uši, vzáblé ruce, hořící oči, živé, mladé mrtvoly. Zoufale sennul ke mně 18letý hoch ruce a sípavým hlasem volal: »Velebný pane, pro Boha vás prosím, nenechte mne umřít, zachraňte mne!« A když tenkrát, sám mlád a zdravý, jsem ho těšil a podával milost Boží a útěchou kněze odnímal hrůzu smrti z duše jeho a plnil ji nadějí Boží, jak prosil: »Sedněte si tady!« a vzal ruku mou a šeptal: »Neodcházejte! Jak bych dnes měl rád každou květinku na mezi, jak rád chodil do kostela, ale já sám. . .« A věděl jsem, že se loučím s jinochem, kterého sklátil do hrobu předčasně nikotin, alkohol, dupárny.

O rodičové drazí, dbejte, aby vaše děti zůstaly čisté a zdravé, prosté a nevinné, aby zůstaly dětmi, vašimi dětmi, třeba do dvaceti let.

O mládí, vzlétej k výšinám! — na ta slova vzpomněl jsem si, když jsem před časem četl v jediném čísle novin o sebevraždách tří dětí, 12, 14 a 15 let, když jsem četl jindy lokálku ze soudní síně, pod titulem »mládí«. Před senátem vrchního rady Štěpána zodpovídali se tři výrostci, 17—20letí. K ránu, podtrhuji, k ránu, při návratu z hospody. U cesty stál kříž, symbol lásky a oběti. Oni ho srazili, Krista ukřižovaného odšroubovali a kamenem tělo přesvaté rozbili. Soudce použil všech polehčujících okolností a trest vyměřil pod sazbu, jak pravil referát. Ale, já se domnívám, že tam, na lavici obžalovaných, vedle těch tří měli by sedět všichni ti, kteří tu duševní spoustu v naší mládež zavedli, ať sedí kdekoli, na katedře či v redakci, ať hřímají slovem či

pérem a berou mládeži bázeň a úctu k Bohu. Duchovní původce zločinů obyčejně uklouzne. Spartský zákonodárce Lykurgos kázal trestati otce za provinění dítěte, neboť trest měl v první řadě stihati mravní původce jeho zkázy. Co je platno mluvit o pokroku, vzdělání a laické morálce, když na místo bázně Boží musí zasednouti špitál, soudce a četník. Rodičové drazí, chraňte dítek svých, a když je třeba, i trestem, neboť metla vyhání děti z pekla. Trest však musí býti konán ne z hněvu, ale z lásky k dítěti, trest musí býti lékem nemoci, nikoli projevem zloby a vzplanutí vášně. Trest právě tak, jako odměna, musí býti úměrný vině dítěte, vždycky důsledný a tam, kde se projeví lítost, i odpuštění a láska.

Ale první místo při výchově dítek musí zaujímati onen základní pojem výchovy, jemuž se v pedagogice říká názor a v praktické výchově dobrý příklad. Tisíce krásných slov můžete říci a zůstanou prázdnými slovy bez účinku. Ale číňte sami, co chcete, aby i dítky vaše činily, a budou vás následovati. Buďte Monikami, a děti vaše budou Augustiny! Mluvte dětem o Bohu a Bohu o svých dětech, to jest, učte je nejen Boha znáti, ale sami se za ně modlete. Učte je modliti, sami se modlíce! Není smutnějších slov, jež mohla vyjíti z úst dětských, jež jsem sám slyšel a jež zněla asi takto: Velebný pane, to se mají modlit jenom děti? Vy říkáte, že každý křesťan se má modliti ráno a večer a v neděli býti na mši sv., ale já jsem neviděla ještě tatínka se modlit, a maminka chodí na mši sv. málo kdy...

Chcete ještě snad smutnější? Bylo to za oné vichřice odpadové, kdy byly pro kněze nejsmutnější chvíle, tehdy, kdy některé děti, často pro náboženství zanícené, odcházely z hodin náboženských. A kolik vám jich řeklo s pláčem: »Velebný pane, já jsem tolik tatínka prosila, aby mne nechal chodit do náboženství, ale on nedá; rukama sepjatýma a s pláčem na postýlce jsem ho prosila — a on mi za to nabíl.«

O ubohé dítě, o nešťastný, svedený otče a matko, kteří jste oloupili dítě své o Ježíše Krista, o ten nejkrásnější vzor poslušnosti, pracovitosti a lásky, o Ježíše Krista, který volal: nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, jenž měl býti pro ně pramenem milosti, zdrojem útěchy v utrpeních života a jedinou nadějí v hodině zápasu smrtelného...

A tu jsem u oné části své přednášky, v níž svědomí mé velí mi říci otevřené slovo k obraně křesťanského rázu rodiny všem vám. Nejen vám, drazí křesťané, kteří jste přesvědčeni o mých slovech, ale i všem těm, kteří výchovu dítěte snaží se dnes postaviti na základ jiný než náboženský, na základ přirozený, ať jsou to již zákonodárci nebo učitelé. — Za svaté náboženství laickou morálku, za katechismus nějakou nauku o bontonu, za podstatu náhražku. Ti, kteří už i v dítěti budí odpor k víře a Bohu — a stačí často rafinovaná poznámka, aby dítě se zarazilo, zaleklo a místo prosté, krásné víry bvlo šířáno pochybnostmi pak již ke všemu — nejsou přáteli dítěte a křesťanské rodiny. Zde musíte státi, rodičové křesťanští, na stráž jako pevná hráz a nejen dítěti svému pozitivně náboženství Kristovo vštěpovat, ale i proti útokům nevěry ho mateřskou statečností jako lvíce bránit! Vážná výstraha Spasitele, tak pravil ve svém kázání u Sv. Ducha opat Zavo-

ral, nutí katolické rodiče dohlížeti na výchovu svých dětí a brániti si nábožensko-mravní výchovu. Kdos věren Kristu, kdo víru v Boha máš a dítě své miluješ, na stráž, k obraně duší vašich dětí a jejich štěstí!

Právo na dítě a jeho výchovu patří rodičům, a proto rodičové katoličtí nebudou trpět, aby v duši jejich dítěte nastal rozvrat. A my plným právem budeme se zastávat požadavku nábožensko-mravní výchovy pro katolické dítě a požadavku katolické školy. Když se v Belgii rozzuřil kulturní boj krutými školskými zákony, když mělo rodičům býti znemožněno děti svoje v duchu katolické víry vychovávat, celou Belgií rozpoutala se bouře odporu, a katolický lid odpověděl na ten smělý pokus těmito krásnými slovy: Ne, nezmocníte se krásné duše dětské, dokud ve Flandrech bude dýchat i jediný katolický Belgičan, dokud to Boží slunce bude zářiti nad Flandry a dokud nám zbude aspoň halěr v našich kapsách. Chcete urvati církvi Boží duše našich dětí, my, katolíci flámští, nestrpíme této loupeže. Jsme hotovi i zemřít, musí-li to být, ale nikdy ne pozbytí víry své... A Belgičané svého práva uhájili. Stejně nebezpečí brozí i vašim dětem, a vaše láska k nim není jistě menší a chladnější té lásky rodičů belgických a flanderských. Nuže, ve chvíli nebezpečí ať i z vašich duší a rtů vyrazí výkřik stejně vroucí a stejně statečný...

Já nemluvím proti vychovatelům a učitelům, neboť vím, že i mezi nimi je mnoho dobrých a šlechetných, a těm patří i láska a vděčnost katolických rodičů. A k těm, kteří nepochopili význam svého svatého poslání k duši dítěte, nebo k těm, kteří rok co rok na plakátech na nárožích ulic vyzývají rodiče k odhlašování dítek z náboženství, pravím za rodiče nejen katolické, ale všech náboženských vyznání vůbec, slova učitele národů, J. A. Komenského: »Žádný nevěrec sem nevcházej!« Týž Komenský v Didaktice velké praví: aby osobám k tomu vybraným, *pobožným*, vážným a rozumným rodičů dítky svěřeny byly. V naučení o pobožnosti praví týž: »Jak rychle ráno procítáš, zavři dvěře srdce svého, aby žádné zemské smýšlení tam nemohlo dříve, než na Pána Boha vzpomeneš. Nebo slušné jest, aby on přední místo vždycky měl. A večer přebírej myslí, nežli na odpočinutí jdeš, zdali's jaký hřích proti Bohu spáchal neb bližnímu. Najdeš-li co, pokor se před Bohem a za odpuštění pros!« A týž Komenský nabádá, jak hodně přistoupiti ke stolu Páně. Mohl bych dlouho citovati vyňatky z děl Komenského, ale doufám, že stačí slova tato vám, rodičové, i těm, kteří odstranili modlitbu ze škol a snaží se z nich vytlačiti i poslední zbytky náboženství.

A jsou-li slova tato ještě nedostatečná, pak nechť slyšena jsou slova autorit o výchově, před jichž jmény se sklání i lidé nejpokrokovější: *Jiří Washington* ve své duchovní závěti praví: Rozum a zkušenost poučují nás s dostatek, že mravnost bez náboženství obstáti nemůže. Celá kniha by neobsáhla všech těch vztahů, jež ono zaujímá k soukromému i veřejnému blahu. Náboženství a mravnost jsou nezbytné podmínky blahobytu. Sám nevěrecký filosof *Rousseau* se přiznává: Domníval jsem se, že možno i bez náboženství býti poctivým člověkem, ale již jsem se vzdal tohoto bludu. *Tolstoj* praví: Pokusy, dáti lidem morálku bez náboženství, podobají se jednání dětí, které chtějí přesaditi kvě-

tinu. Květ líbí se jim více než kořeny. Proto jej uříznou a zasazují kvetoucí bylinu do země bez kořenů. *Pavel Janet* (Žané) v dějinách vědy politické praví: »Stát bez mravnosti a ctnosti je nemožný a neodvratně zahyne.« Pak odůvodňuje prakticky poměr výchovy laické k výchově náboženské. A slavný *Viktor Hugo*, člen Akademie francouzské, autor tolika vám známých děl, který jako poslanec zastupoval směr radikálně socialistický, prohlásil rozhodně: »Před soud měli by pohnáni býti rodičové, kteří své dítky posílají do školy, nad jejíž branou napsána jsou slova: Zde se náboženství nevyučuje.« A velký a božský náš Ježíš Kristus volá k vám pokorně a s neskonanou něhou lásky k dítěti: »Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť jejich jest království nebeské...«

Drazí přátelé! Promluvil jsem k vám dnes obšírněji než jindy o zásadách správné výchovy vašeho nejdražšího pokladu, vašich dětí, jež jsou dětmi a budoucností našeho národa. Vy chcete, aby byly šťastné vaše dítky a v nich i národ váš, ten národ drahý a osvobozený, který světí letos tisíciletou památku našeho svatého dítěte a největšího syna českého národa. A v tomto roce svatém a velkém, v tomto roce millenia dědice české země, sv. Václava, volám především k vám, děti křesťanské: Buďte Václavy, dětmi zbožnými, svatými a statečnými v obraně víry i vlasti. Volám k vám, otcové křesťanští! Buďte Vratislavy, a vraťte dětem svým a národu svému víru do duší, lásku do srdcí a štěstí pokoje v krby kupčících měst i doškových chaloupek, vraťte mu slávu pokoje! K vám, matky křesťanské! Buďte Lidmilami a voďte děti své jako Lidmila Václava do škol nejen věd a umění, ale i víry, voďte je k oltáři Kristovu a cestám milosrdenství a lásky a nelekejte se žádné oběti pro svaté štěstí dětí svých, a tím i svého národa. Pak nebude třeba, aby na obranu vlasti vyjížděli z Blaníka rytíři Svatováclavští, až bude zemi nejhůře, ale ctnosti, vštípené vašim dětem ve škole vaší, v náboženské škole budečské, budou nejlepšími ochránci vašich dětí a vašeho národa, jenž tím šťastnějším bude, čím dříve se vrátí a znova přiblíží ke Kristu, který volal: »Nechte maličkých přijíti ke mně, a nebraňte jim, neboť jejich jest království nebeské!«

Nr. 7538.

Nihil obstat.

Carolus Reban, censor ex offio.

Imprimatur.

Ordinariatus Episcopalis Budvicii Bohemorum,

29. augusti 1929.

† Simon, Episcopus.

DOPORUČUJEME

následující knihy obsahu
náboženského:

- J. Fr. Hruška: **Hořící keř. Modlitby a meditace.** Nejlepší z dosud vy-
šlých v poslední době! Vázáno v plátně Kč 15.—, v cellulose Kč
35.—, v kůži Kč 50.—.
- F. Komárek: **Zdravas Maria.** 32 májových promluv. Kč 10.—. Velmi
krásná kázání pro měsíc Panně Marii zasvěcený.
- Stašek: **Církev katolická a válka.** Stran 51. Kč 8.—.
- Svatohor: **Alleluja.** Knihy chvalozpěvů božích, ve skvostné úpravě na
indickém papíře tištěno. Vázané v kůži Kč 40.—, im. kůže Kč
30.—, v plátně s červ. oř. Kč 25.—.
- P. V. Vedral: **Svátost biřmování.** Kč 1.60. Nejlepší pojednání o sv.
biřmování s případnými modlitbami.
- P. Fr. Žák T. J.: **Chléb duchovní.** Váz. Kč 20.—.
- Dr. Jos. Miklík C. SS. R.: **Příručka k biblické dějepřavě pro školy
obecné a občanské. I. Starý zákon.** Populární výklad Starého zá-
kona. Cena knihy o 180 stranách Kč 24.—, váz. Kč 30.—. **II. Nový
zákon.** Stran 224. Cena brož. Kč 27.—, váz. Kč 33.—. **III. Obrazy
archeologické.** Stran 218. Cena váz. Kč 55.—.
- Dr. Jos. Miklík C. SS. R.: **Nedělní chvílky.** Řada I. Úhledná knížka ka-
pesního formátu, 229 stran. Kč 10.—. Na každou neděli podána tu
úvaha. Řada II. v tisku.
- Tom. Blatenský: **Víra a kultura.** Stran 242. Kč 28.—.

Úvěruschopným i na mírné měsíční splátky.

Nakladatelství Čsl. akc. tiskárny
v Praze II., Panská ul. č. 1.

POPULÁRNĚ VZDĚLÁVACÍ KNIHOVNA.

Přináší nejméně čtyřikrát do roka krátká populární pojednání ze všech oborů vědy se zvláštním zřetelem k praktickému životu a časovým otázkám společenským.

- I. svazek: Dr. Alfréd Fuchs: **Novinář.** Stran 36. Cena Kč 3.50.
- II. svazek: Josef Hronek: **Kněz v českém národním obrození.** Stran 48. Cena Kč 4.—.
- III. svazek: Dr. Alfréd Fuchs: **Sjednocení církví.** (Unionism.) Stran 32. Cena Kč 3.—.
- IV. svazek: Dr. Alois Kudrnovský: **Záhady spiritismu.** Stran 70. Cena Kč 4.50.
- V. svazek: Dr. Alfréd Fuchs: **Nábczenství a politika.** Stran 22. Cena Kč 2.50.
- VI. svazek: Dr. Jos. Novotný: **Věda a víra.** Stran 194. Cena Kč 10.—.
- VII. svazek: Dr. Markus: **Rodinná kronika.** Stran 80. Cena Kč 8.—.
- VIII. svazek: Dr. Alfréd Fuchs: **Dnešní myšlenková krise.** Stran 32. Cena Kč 3.50.
- IX. svazek: Dr. František Kulhavý: **Z lékařových zápisků.** Řada I. Stran 64. Cena Kč 6.—.
- X. svazek: Dr. Fr. Kulhavý: **Z lékařových zápisků.** Řada II. Stran 75. Cena Kč 7.50.
- XI. svazek: Msgre E. Bourgard, biskup lavalský: **O bolesti.** Stran 74. Cena Kč 7.50.
- XII. svazek: Msgre Ant. Melka: **Ježíš Kristus.** Stran 74. Cena Kč 7.50.
- XIII. svazek: Dr. Alfréd Fuchs: **Paneuropa či Eurasie?** Stran 32. Cena Kč 4.—.
- XIV. svazek: P. Otto Pfülf: **O stigmatizaci dle názoru katolických bohoslovců.** Stran 60. Cena Kč 6.50.
- XV. svazek: Dr. Fr. Kulhavý: **Z lékařových zápisků.** Řada III. — Stran 68. Cena Kč. 7.—.
- XVI. svazek: Dr. Josef Novotný: **Víra a věda o cíli člověka.** Stran 158. Cena Kč 10.—.
- XVII. svazek: Em. Žák: **Konvertité.** Stran 40. Cena Kč 4.—.
- XVIII. svazek: Josef Ressel: **Sv. Jan Nepomucký, světlo v temnotách.** Stran 36. Cena Kč 4.—.
- XIX. svazek: Dr. Fr. Kulhavý: **Z lékařových zápisků.** Řada IV. Stran 72. Cena Kč 7.50.

Ve vydávání se pokračuje.

Současně doporučujeme:

Th. Dr. František Reyl: Sociologie v politice.

Obsáhlé a po stránce vědecké prvotřídní toto dílo, tištěné na pěkném dílovém papíře, v pečlivé úpravě o 429 stránkách, brožované za Kč 36.—, ve vkusné a elegantní celoplátěné vazbě Kč 50.—.

**Nakladatelství Československé akc. tiskárny
v Praze II., Panská ulice číslo 1.**